

Pap Gábor:

SISA JÓZSEF KERESZTJEI

Ő az a művész, akiről az a hír járja a szakmában, hogy minden sikerül neki...

A zebegényi nyári képzőművészeti szabadiskolán ismertem meg, valamikor a hetvenes évek közepe táján. A jászberényi Lehel Hűtőgépgyár ösztöndíjasaként tanult ott (már ezért a "kiválasztottságért" is sokan irigykedtek rá a tanulóársak közül), és egy pillanatra sem csinált titkot belőle: nem szórakozni jött ide, mint annyi vele egyívású "kollégája", hanem azért, hogy megtanulja mindazt, amit a rendelkezésére álló rövid idő alatt meg lehet tanulni egy szakma - akkor ez még a festészetet és a grafikát jelentette számára - műhelytitkaiból. Ritka céltudatossággal mérte fel, hogy ha a művészpályán érvényesülni akar, itt és most a maximumot kell kihoznia magából - és belőlünk, tanáraiból. Mert nemcsak dolgozni tudott emberfeletti akaraterővel és kitartással, hanem dolgoztatni is. Mellette egészen egyszerűen nem lehetett "lazítani". Az ilyen típusú hallgatók (nem voltak sokan) juttattak el bennünket odáig, hogy - ha csak néhány évre is - a zebegényi szabadiskola szakmai-pedagógiai színvonala elérte, sőt, mértékadó vélekedések szerint meg is haladta a budapesti Képzőművészeti Főiskola akkori szintjét. Ha tehát azt halljuk vagy olvassuk Sisa József felől, hogy nem járta végig szabályszerűen, fokozatról-fokozatra a művészképzés hivatalos stációit, akkor ezt feltétlenül a javára kell írunk.

Mióta ismerem, ez volt az első keresztje Sisa Józsefnek, és becsületére legyen mondvá, zokszó nélkül viselte - mind a mai napig ...

A következő évszám 1981. A pesti Vigadó épületének Vörösmarty tér felé eső szárnyában, a Magyar Képzőművészek Szövetségének kis tanácskozótermében a Kecskeméti Nemzetközi Zománcművészeti Alkotótelep művészeti tanácsa tárgyalja a következő évre jelentkező művészek beküldött pályamunkáit. Köztük egy addig ismeretlen fiatal "zománcosét", Sisa Józsefét. A tét óriási, a túljelentkezés tetemes - a döntés ilyen körülmények között nagyon nehéz feladat. Dehát dönteni mindenképpen kell. *Kátai Mihály*, a telep művészeti vezetője szünetet kér, és félrevon egy sarokba. - Ki ez az ember? - Mondom róla, amit tudok. - Kockáztassunk? - Kockázat nélkül nincs siker... - Sisa József máig Kátai Mihályt vallja mesterének. Mint látható, teljes joggal.

És megkezdődik a második keresztút, de ennek a nehézségei már inkább szakmai természetűek. Először is: aki a festészet felől érkezik a zománcművészet közelébe, annak az első fájdalmas csapás az, hogy szinte mindent el kell felejtenie, amit addig tanult e műfajban. Ha nem képes rá, sohasem fog tudni felkapaszkodni a Parnasszusra. Legfeljebb ropogósra sült "bilduskákat" gyárt majd, de nem zománcműveket. Sisa Józsefnél rendkívül érdekes módon zajlott le a pályamódosítás. Előbb az olajfestményei kezdtek el "zománcul" beszélni, majd egyfajta "zsilipelés" következett: a festmények olajban és zománcban egyaránt átmeneti állapotba kerültek, hogy legvégül, mint mikor a bábból kibújik a lepke, önálló életre keljen a zománcba foglalt vallomás, most már nem is emlékeztetve táblakép-előzményeire. (Az átmeneti korszak egyik szép darabja a *Szűz Mária* 1986-ból, az érett koré az 1988-as *Zodiákus*.)

Ma a legképzettebb és legsokoldalúbb zománcművészek egyike hazánkban - és ez azt jelenti, hogy a világon is. (A zománcművészet terén ugyanis Magyarország - talán szokatlanul hangzik, de így igaz - nagyhatalom.) Hogy a festői zománcban is kiemelkedik, azon - az előzmények ismeretében - nem csodálkozhatunk. A sgraffito-hatásokat is mesterien alkalmazza összetettebb képvilágú kompozícióiban (*Tört-én-elem*, 1989). Kedvtelve feleselteti egymással a simára polírozott vagy különféle módokon előkezelt sima fémlapokat és a bontottabb - gyakran többféle vastagságú rekesz-szalaggal tagolt - színes

zománccelületeket (*Hasadás*, 1989.). Máskor - fittyet hányva a "stílustisztaság" avitt, kriptaszagú szabályrendszerének - térformákat (kalitka), gyúrt lemezfelületeket applikál "klasszikus" felépítettségű zománcképeibe ("*Elindultam a csatába...*", 1989.).

A nyolcvanas évek tanulságainak összefoglalásaként értékelhetjük az 1989-ben befejezett, a jászberényi házasságkötő terem számára készült hatalmas rekeszzománc faliképét. Elkészülésekor az a megtiszteltetés ért, hogy én avathattam fel: az akkor adott jellemzésen ma sincs okom sokat változtatni, legfeljebb tömöríthetem, azt is inkább csak terjedelmi okokból.

MÁR AZ IS SZOKATLAN, HOGY EKKORA FELÜLETET - ÖSSZESEN MINTEGY 8 NÉGYZETMÉTERRŐL VAN SZÓ - A KLASSZIKUS REKESZ-TECHNOLÓGIÁVAL DÍSZÍTSENEK, HISZ EZ AZ ELJÁRÁS EREDETILEG APRÓBB, MINDÖSSZE NÉHÁNY NÉGYZETCENTIMÉTERNYI KÉPFELÜLETEK MŰVÉSZI KIALAKÍTÁSÁRA SZOLGÁLT. AMI AZONBAN KÜLÖNÖSEN MEGKAPÓVÁ TESZI SISA JÓZSEF MŰVÉT, AZ NEM A MÉRETEK FÜGGVÉNYE, HANEM A HALLATLANUL LELEMÉNYES, ÖTLETGAZDAG MOTÍVUMKEZELÉSÉ, A NEMES VONALRAJZÉ, VÉGÜL, ÁM NEM UTOLSÓSORBAN A ZOMÁNCOZOTT, ILLETVE SIMA, FELPOLÍROZOTT FÉMFELÜLETEK EGYMÁST ALKALMAS MÓDON EGYENSÚLYOZÓ VÁLTAKOZÁSÁÉ.

KÜLÖN IS ÉRDEMES SZÓT EJTENI MAGUKRÓL A FELHASZNÁLT DÍSZÍTŐ - PONTOSABBAN FOGALMAZVA: *KÉPÍRÁSI* - MOTÍVUMOKRÓL. LEGKÖNNYEBBEN A KÖZÉPSŐ, ILLETVE A LEGSZÉLSŐ EMBERALAKOS RÉSZLETEK FEJTHETŐK MEG: AZ ELŐBBIEK A MINDENKORI JEGYESPÁRT ÁLLÍJTJÁK ELÉNK, AZ ÉLETFA VÉDŐ-TÁPLÁLÓ ÁGKARJAI ALATT. UGYANEZ AZ ÉLETFA AZONBAN, GRÁNÁTALMÁI JÓVOLTÁBÓL, SZEMBENÉZŐ FEJ-FORMÁNAK IS TEKINTHETŐ, AMELY HARMADIK, UN. "HOMLOKSZEME" SEGÍTSÉGÉVEL A HÉTKÖZNAPOKON TÚLI LÉTTARTOMÁNYOKBA, ÍGY A MÚLTBA ÉS A JÖVŐBE IS ÁTPILLANTHAT. A SZÉLEKEN FELTŰNŐ, NAGYOBB MÉRETŰ EMBERALAKOKBAN A VŐFÉLYT, ILLETVE A NYOSZOLYÓLÁNYT ISMERHETJÜK FEL, AKIK A KÍVÁNCSI TEKINTETEKET MAGUKRA VONVA, SŐT AZOKNAK MINTEGY ELÉBE MENVE, MENTESÍTIK AZ ESETLEGES RONTÓ HATÁSOKTÓL A NÁSZRA ÉRETT IFJÚ PÁRT.

A zománc-kompozíció maradék - tetemesebb - része további két, jellegzetesen elkülönülő motivikus egységre tagolódik. Az egyik a közvetlen történeti-földrajzi környezetet varázsolja a jegyesek köré, amikor a jász főváros címerében is szereplő Lehel kürtjének szegélydíszítményeiből idéz ide jellegzetes ember-, illetve állatalakzatokat. A másik, nagyobb felületsávokat beborító jelcsoport az ácsolt-vésett menyasszonyi ládák - ismertebb nevükön "szuszékok" vagy "szökrönyök" - anya- és csecsemőóvó képeiből ad ízelítőt. A kiváló néprajzkutató, *Lükő Gábor* értelmezése szerint csoportosított jelek a fogantatástól a születésen keresztül a családdá kerekedésig bontják tovább a házasságkötő teremben törvényesített aktus szép következmény-rendjét. A középtengelyben az életszikrákat kipörgető "forgórózsa" ugyancsak általánosan használt teremtés-jelkép népművészetünkben. Ugyanitt a halak kettőse ősvallásunk Vízanya-birodalmát idézi, míg a Nap és a Hold korongjait hármassággá kiegészítő alsó körben a kereszt a házasságkötésnek a kereszténység felvétele óta sajátos módon újrafogalmazott, mindamelllett népi gyökereitől soha el nem szakadt, sőt el sem szakítható, magasabb rendű eszmeiségére utal.

A jászberényi házasságkötő teremben kiérlelődött formanyelv más feladattípus, más megrendelői igény esetén értelemszerűen módosul ugyan, de alapvonásait most már megtartja, és ebben a tekintetben valószínűleg nem is következik be nagyobb mérvű változás a közeljövőben. A Masped csepeli irodaházának aulája számára 1993-ban készült falikép például - a cég emblémájának Hermész-figurája adott lévén - a klasszikus ókor, azon belül is elsősorban a görög vázáképek formakészletét, illetve vonalkultúráját kamatoztatja: a

rendelkezésre álló felület tiszta tagolása és a kiegyensúlyozott színvilág azonban elsősorban a jászberényi hagyományokat folytatja.

A NYOLCVANAS ÉVEK VÉGÉRE EGYÉB VONALAKON IS BEÉRNEK A KLASSZIKUS ZOMÁNCTECHNIKÁK TANULMÁNYOZÁSÁBÓL SZÁRMAZÓ EREDMÉNYEK. SISA JÓZSEF SZINTE SPORTOT ŪZ BELŐLE, HOGY A LEGNEHEZEBBEN ELŐÁLLÍTHATÓ, LEGTÖBB ODAFIGYELÉST ÉS SZAKMAI FELKÉSZÜLTSGÉGET IGÉNYLŐ ZOMÁNC-FÉLESÉGEKET SORRA PRÓBÁLJA. IGY KÉSZÜLNEK EL "PLIQUE Á JOUR" (PÓRIASABBAN FOGALMAZVA:) AZSÚR, AZAZ ÁTTETSZŐ ZOMÁNCMUNKÁI, AMELYEK SZÍNES ÜVEGABLAKOK HATÁSÁT KELTIK (REPÜLÉS, 1988.); ILLETVE OLYANOK, AMELYEK BEN VALÓDI ÜVEGET HASZNÁL EGYENSÜLYOZÓ ELEMNEK A ZOMÁNCOZOTT RÉSZLETEKHEZ (ORSZÁGALMA, 1989.). AMI AZ ELŐBBI TECHNIKÁT ILLETI, A KÜLÖNLEGES NEHÉZSGÉGET AZ OKOZZA, HOGY ITT NINCS HORDOZÓ FÉMLEMEZ, AMELYRE RÁKÖTHETNE A FELHORDOTT ZOMÁNCRÉTEG, HANEM A REKESZEK KÖZÖTT MINTEGY LEBEGNI LÁTSZIK AZ ŪR BEN. AZ ILYEN MŪVEK ELKÉSZÍTÉSE TEHÁT KÜLÖNÖSEN MEGBÍZHATÓ ANYAGISMERETET ÉS FOKOZOTT MŪVELETI FEGYELMET IGÉNYEL.

AZ ORSZÁGALMA VISZONT MÁR ÁTVEZET BENNŪNKET SISA JÓZSEF MUNKÁSSÁGÁNAK LEGŪJABB FEJEZETÉHEZ, AMELY BEN DÖNTŐ SZEREP JUT A MAGYAR KORONÁZÁSI JELVÉNYEK, KÖZÖTTŪK IS ELSŐSORBAN A MAGYAR SZENT KORONÁNAK. MÁR AZ EMLÍTETT MŪ (ORSZÁGALMA) KERESZTJÉNEK TALPA ALÁ, AZ ÜVEGGÖMBRE IS A KORONA ALSÓ RÉSZÉN ELHELYEZKEDŐ ZOMÁNCKÉPEK MÁSOLATAI KERÜLTEK: MINTHA AZ AZSÚRZOMÁNCCAL ÉKES KERESZT EZEK SZIROMKOSZORÚJÁBÓL SZÖKKENNE ÉGRE.

MÉG UGYANEK BEN AZ ÉVBEN KÉSZŪL EL A *KORONÁZÁSI TÁL* - AZ 1989-ES ÉV EGYÉBKÉNT IS A LEGTERMÉKENYEBBEK KÖZÉ TARTOZIK A MŪVÉSZ EDDIGI PÁLYAKÉPEBEN -, AMELYNEK ZOMÁNC-, FILIGRÁN- ÉS GYÖNGYSOR-DÍSZÍTÉSE TELJES EGÉSZÉBEN A SZENT KORONA MEGFELELŐ RÉSZEITŐL INSPIRÁLÓDOTT. IGEN JÓ ÉRZÉKKEL FEDEZTE FEL, HOGY A KIRÁLYI FELSGJELVÉNY *ÉPÍTMÉNY*-JELLEGŪ, UGYANAKKOR ALAPVETŐEN *TOPOLOGIKUS* SZERKEZETŪ, AZAZ BELSŐ, LÉNYEGI ÖSSZEFÜGGÉSEINEK RENDJÉT NEM SÉRTI MEG, HA "KIFORDÍTJÁK", ILLETVE SZÉTTERÍTI, CSAK A ZOMÁNCMŪVEK EGYMÁSHOZ KÉPESTI VISZONYRENDSZERE KELL, HOGY CSORBÍTHATATLANUL MEGŐRZŐDJEK. MESTERŪNK MINDÖSSZE ANNYI ENGEDMÉNYT TETT A TECHNIKA SZORÍTÁSÁNAK ENGEDVE, HOGY A KORONÁNKON FÉLIG VAGY EGÉSZEN TAKART KÉT APOSTOLKÉPET (TAMÁS, BERTALAN) ELHAGYTA A TÁLRÓL, IGY AZ EREDETILEG 19 FIGURÁLIS ZOMÁNCKÉP HELYETT EZEN CSAK 17 SZEREPEL. MINTHOGY PEDIG A TÁL KÉSZŪLÉSEKOR MÉG NEM VOLT KONKRÉT ELKÉPZELÉSŪNK ARRA VONATKOZÓLAG, HOGY A KORONÁRA UTÓLAG FELSZERELT DUKÁSZ MIHÁLY-, KONSTANTIN- ÉS GÉZA-KÉPEK HELYETT EGYKOR KIK SZEREPELHETTEK, IGY KÉNYTELEN VOLT A NEVEZETTEKET "PÁLYÁRA KŪLDENI". AHHOZ AZONBAN, HOGY EZEK NE BONTSÁK MEG A TÖBBI KÉP ÁLTAL MEGTEREMTETT HARMONIKUS RENDET, KÉNYTELEN VOLT APRÓBB ARÁNYMÓDOSÍTÁSOKAT VÉGREHAJTANI MINDHÁROM URALKODÓ-KÉPMÁSON. IGY ESETT MEG AZ A FURCSA, MŪVELŐDÉSTÖRTÉNETI SZEMPONTBÓL IS KIVÉTELESNEK TEKINTHETŐ "CSODA", HOGY A MÁSOLAT - E HÁROM KÉP ESETÉBEN - JOBB LETT, MINT AZ EREDETI.

Egyébként a tál zománcképei nem ugyanazzal a technikával készültek, mint a Koronán lévők. Amazokon a klasszikus, a szakirodalomban "bizánci" jelzővel minősített rekeszzománc

kétféle típusát tanulmányozhatjuk, emiatt egységesen maratással készült a mintázat. Ugyanezt a megoldást alkalmazza Sisa József egyéb Korona-feldolgozásain is (Országalma: a Tört-én-elem két változata stb.).

A Korona-téma ma sem hagyja nyugodni. Kérdezhetnénk: miért? A választ nyersen is fogalmazhatjuk: magyar ember és zománczik - ugyan mi más érdekelhetné inkább, mint a magyar Szent Korona? De itt, úgy látszik, másról is szó van. A jászok fővárosában ugyanis a római katolikus plébániatemplom tornya tetején - máig felderítetlen okokból - a magyar Szent Korona mása díszel. Mondhatnánk úgy is, a jászági ember alig tud úgy forgolódni, hogy szemébe ne tűnjék a Szent Korona. (Az általam ismert egyetlen hasonló eset Pozsony egykori koronázó templomával kapcsolatos, ott a Korona ilyen emblematikus alkalmazása magától értetődik: hallomásból tudok még egyről, de hogy ez utóbbi és Jászberény toronysisak-koronájának jelenlétét mi indokolhatja, arra nem sikerült ésszerű magyarázatot lelnem.)

Akár így, akár úgy, Sisa József a nyolcvanas évek második felétől mintha egyfolytában készülné arra a feladatra, amellyel annyi kortársa hasztalanul birkózik évek óta, hogy tudniillik teljes egészében, eredeti anyagokból és eredeti méretben újraalkossa a magyar Szent Koronát. Tévedés ne essék, nem azt, amelyet ma vitrinbe zárva őriznek Budapesten, a Nemzeti Múzeumban, hanem a képcserek előtti, eredeti művet, ahogyan azt 1613-ban megjelent könyvében az akkori koronaőr, Révay Péter leírta. Dukász Mihály helyén ekkor még Szűz Mária trónolt a hátsó oromzati képmezőben, Konstantin és Géza helyén pedig - ezt már nem Révay Pétertől tudjuk, hanem jelenkori radiesztéziás vizsgálatok nyomán - nagy valószínűséggel Attilát és Budát kell gyanítanunk. Ugyanezek a vizsgálatok mutatták ki azt is, hogy a csere-képek mögött az eredetiek un. "maradvány-sugárzása" elég erős ahhoz, hogy a fő energiapályákat - ezek jó közelítéssel megegyeznek a zománcképek egykori rekeszrajzolataival - rekonstruálni lehessen. Ez a rekonstrukció azután főbb vonalaiban el is készült, sőt, már jó másfél éve publikálódott is, mindhárom hiányzó képre vonatkozóan.

Igy sem lesz könnyű azonban Sisa József munkája, hiszen mint említettük, az ilyen rekonstrukciós rajzok a dolog természetéből fakadóan csakis közelítő értékűek lehetnek, a hiányzó vagy kétséges részleteket neki magának kell "visszaálmódni". Mindenesre grandiózus, a maga nemében páratlan vállalkozás ez. Hogy Sisa József mennyire lelkiismeretesen készül föl rá, arra egyetlen adalék: az elmúlt évtizedben összesen háromszor készítette el, különböző méretekből, a teljes zománckép-sorozatot, a nyersanyagot pedig három ország, két földrész (Magyarország, Ausztria, Kína - Európa, Ázsia) legjobb kínálatából válogatja össze munkájához.

A kilencvenes évekbe átlépve újabb, nem kevésbé nagyszabású vállalkozásba fogott. (Ha úgy tetszik, ez a harmadik keresztútja.) A Jászberényhez tartozó tötevényi homokon, szemet-lelket gyönyörködtető természetvédelmi környezetben, egy saját elképzelései szerint felújított tanyán létrehívta a Jászági Művésztelepet, amely 1991-es alapítása óta a világ minden tájáról - elsősorban persze itthonról, de Olasz-, Francia- Németországból, az Egyesült Államokból is - fogad vendégeket, s amikor e sorokat írom, éppen kínai látogatók érkezését várják. Mi vonzza ide három világrész művészet iránt lelkesedő lakóit? Ma még elsősorban a zománczolás iránti érdeklődésük. Az első négy művésztelep nyár anyagából éppen ezekben a napokban (1994. augusztus elején járunk) nyílt kiállítás a jászberényi múzeumban: az eredmény valóban imponáló. Igen magas fokú mesterségbeli tudás párosul itt gazdag fantáziával és széles körű előzmény-ismerettel. Nyoma sincs annak a meddő Nyugat-Európa-centrikusságnak, amely olyannyira érdektelenné teszi a hivatalos képzési helyekről kikerülő fiatalok munkáit. A Jászági Művésztelep vendégei a pazyryki szkíta kurgánleletektől a magyar honfoglalás kori díszkorongokig, a Columbus előtti közép- és dél-amerikai művészet remekeitől a Nagyszentmiklósi kincsig vagy a Jász-kürtig a legszélesebb spektrumokból válogathatják ki a magukhoz legközelebb állónak érzett értékeket, hogy alapos elemzés után, most már a saját nyelvükön, újrafogalmazzák őket.

Egyelőre, mint mondtuk, a zománcművészet fellegvára a tőtevényi tanya. De már készítik elő a terepet a *kerámia*-műhelyhez, *építész*-hallgatók pedig az első év óta látogatják, s itt is hagyták munkájuk nyomát két kilátótorony és egy "gondokodó-kút" formájában. Ám ha azt hinnék, hogy ezzel kimerítettük Sisa József pedagógiai munkásságát, alaposan tévedtünk. Pályára indulásának helyszínén, Zebegényben éveken át tanított nyaranta; Gödöllőn, a Petőfi Sándor művelődési központban telente (ide még ma is vissza-visszahívják irányítani a zománccosok munkáját); évek óta tanít a budapesti József Attila művelődési központ zománc- és díszítőművészeti szakiskolájában, ahol szakképesítést is kapnak a végzett hallgatók; ugyanilyen típusú iskola foglalkoztatja tanerőként Hatvanban, a városi könyvtárban; szülővárosában, Jászberényben pedig a Tanítóképző Főiskola rajz szakkollégiumán vezeti a zománc fakultációt.

Vegyük hozzá mindehhez, hogy még ez év decemberében nagyszabású kiállítása nyílik a Gödöllői Galériában, jövőre pedig Párizsba, Strassbourgba, majd Winchesterbe várják az anyagát, és akkor jogosnak tűnik a kérdés: hogyan bírja energiával ezt a tempót? Mi ad erőt neki ekkora terhek hordozásához?

AKI CSAK NÉHÁNY ÓRÁT ELTÖLTÖTT JÁSZBERÉNYI OTTHONÁBAN VAGY A TŐTEVÉNYI TANYÁN, AZ KÖNNYEN RÁJÖHET A TITOK NYITJÁRA. AZ ELSŐ SZÁMÚ ERŐFORRÁS A CSALÁD (AZ Ő ESETÉBEN EZT A SZÓT CSUPA NAGYBETŰVEL KELLENE ÍRNUNK!): AZUTÁN A SZŰKEBB PÁTRIA, A JÁSZSÁG: A TÁGABB HAZA, A MAGYARSÁG, AMELYET SOK SZÜRKE KOR- ÉS PÁLYATÁRSTÓL ELTÉRŐLEG Ő NEM TART SIKKESNEK MEGTAGADNI: S VÉGÜL A MANAPSÁG UGYANCSAK "GYENGÉN JEGYZETT" ÁLTALÁNOS EMBERI ÉRTÉKEK, MINDENK FÖLÖTT AZ ÖNFELÁLDOZÓ SZERETET, AMELYBŐL - KÖZÖS TAPASZTALATAINK SZERINT - MINÉL TÖBBET ADUNK MÁSOKNAK, ANNÁL TÖBB MARAD NEKÜNK. IGY AZTÁN PERSZE HOGY HATÁRTALANNÁ TÁGUL A TEHERBÍRÁS, KÖNNYŰVÉ LESZ A KERESZT...

KIVÉVE AZ UTOLSÓT. SISA JÓZSEF 1994. MÁRCIUS 15-ÉN A KÖZTÁRSASÁGI ELNÖK KEZÉBŐL ÁTVETTE A MAGYAR KÖZTÁRSASÁGI ÉRDEMREND KISKERESZTJÉT. ÉS EZZEL KEZDETÉT VETTE A LEGÚJABB, MINDEN EDDIGINÉL NEHEZEBB KERESZTÚT... DE EZ MÁR MÁS TÖRTÉNET - MONDHATJUK *MICHAEL ENDRÉVEL* - AMELYNEK ELBESZÉLÉSÉRE MÁS ALKALOMMAL KERÜL SOR.